

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรออกประกาศของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๔๐ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๕ ประกอบข้อ ๒๗ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญหรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ศาลอื่น” หมายความว่า ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลที่อนุญาตให้ใช้สถานที่ไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ

“การไต่สวนพยาน” หมายความว่า การไต่สวนพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ๔ ในกรณีที่ศาลกำหนดให้มีการไต่สวนพยาน เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ ถ้าศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี และการไต่สวนพยานไม่ยุ่งยากจนเกินควรโดยคำนึงถึงเอกสารและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องและสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำ ศาลอาจให้มีการไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ โดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน

ในกรณีที่คู่กรณีร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อศาลก่อนวันไต่สวนครั้งแรกหรือก่อนวันตรวจพยานหลักฐาน แล้วแต่กรณี ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยระบุเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถนำพยานมาให้ถ้อยคำที่ศาลได้ รวมทั้งให้ระบุสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำ หากคู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมดได้เองให้ระบุไว้ในคำขอดังกล่าวด้วย

การไต่สวนพยานตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล

ข้อ ๕ การออกหนังสือเรียกพยานมาไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ให้ศาลระบุวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน และให้พยานไปให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว

ข้อ ๖ สถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำต้องเป็นศาลอื่น หรือสถานที่ทำการของทางราชการ เว้นแต่มีเหตุอันจำเป็นศาลอาจอนุญาตให้พยานไปให้ถ้อยคำ ณ สถานที่อื่นซึ่งศาลเห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี การไต่สวนพยานตามข้อ ๔ ให้ใช้ระบบการประชุมทางจอภาพของศาล เว้นแต่มีเหตุขัดข้องและศาลเห็นสมควร ศาลอาจมีคำสั่งให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอให้มีการไต่สวนพยานโดยใช้ระบบการประชุมทางจอภาพเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมด โดยให้ศาลพิจารณากำหนดค่าใช้จ่ายในเบื้องต้นและให้คู่กรณีฝ่ายนั้นวางเงินค่าใช้จ่ายต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ถ้าไม่พอให้ศาลมีคำสั่งให้ชำระเพิ่มจนครบ แต่หากมีเหลือให้คืนแก่คู่กรณีนั้นไป กรณีไม่ปฏิบัติตามก็ให้ศาลมีคำสั่งงดการไต่สวนพยานดังกล่าวและดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามที่ศาลเห็นสมควร

ถ้าคู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดให้มีระบบดังกล่าวหรือไม่อาจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมดได้เอง ศาลอาจจัดทำให้ตามที่จำเป็น หากมีค่าใช้จ่ายให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของศาล

ข้อ ๘ ศาลอาจกำหนดให้มีสักขีพยานอยู่ร่วมกับพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลในการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ หากศาลกำหนดให้มีสักขีพยาน ให้มีหนังสือแจ้งบุคคลดังกล่าวด้วยโดยระบุวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน

สักขีพยานตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ สามารถมองเห็นและติดต่อสื่อสารผ่านระบบการประชุมทางจอภาพรวมทั้งสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นได้ และไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริต

ให้สักขีพยานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อยู่ดูการไต่สวนพยานตลอดการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ

(๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ศาลมอบหมาย

ข้อ ๙ กรณีสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำเป็นศาลอื่น ให้ศาลสอบถามศาลนั้นถึงความพร้อมเกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่นัดไต่สวนเสียก่อน แล้วมีหนังสือแจ้งการไต่สวน โดยกำหนดวัน เวลาไต่สวน ชื่อและจำนวนพยาน หรือสักขีพยาน ถ้ามี ให้ศาลอื่นทราบ เพื่อจัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ ระบบการประชุมทางจอภาพ รวมทั้งการควบคุมระบบการติดต่อประสานงานกับศาลในวันไต่สวนด้วย

หากสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำเป็นสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่อื่นให้นำวิธีการตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลสถานที่นั้นด้วย

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่มีเอกสารหรือวัตถุพยานที่ต้องไต่สวนประกอบการให้ถ้อยคำของพยาน ให้ศาลกระทำผ่านระบบการประชุมทางจอภาพได้ด้วย เว้นแต่มีความจำเป็น ศาลอาจส่งสำเนาเอกสารหรือภาพถ่ายวัตถุพยานที่คู่กรณีทุกฝ่ายรับรองแล้วไปให้พยานตรวจดูประกอบคำให้ถ้อยคำก็ได้

ข้อ ๑๑ ในวันไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ให้ศาลและคู่กรณีทำการไต่สวนภายในที่ทำการศาลซึ่งได้จัดวางระบบการประชุมทางจอภาพเชื่อมโยงกับระบบของสถานที่ซึ่งพยานไปให้ถ้อยคำ เว้นแต่เมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีคำขอและศาลเห็นสมควร ศาลอาจอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไปเข้าร่วมการไต่สวน ณ สถานที่ซึ่งพยานไปให้ถ้อยคำก็ได้

หากศาลกำหนดให้มีสักขีพยาน ก่อนเริ่มทำการไต่สวนให้ศาลสอบถามสักขีพยานถึงความพร้อมในการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ หากสักขีพยานเห็นว่ามีความเหตุที่อาจกระทบต่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมก็ให้รายงานเหตุนั้นต่อศาลโดยพลันเพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจว่าสมควรที่จะดำเนินการไต่สวนโดยใช้ระบบการประชุมทางจอภาพต่อไปหรือไม่

ข้อ ๑๒ พยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลที่ให้ถ้อยคำผ่านระบบการประชุมทางจอภาพไม่ต้องลงลายมือชื่อในรายงานการพิจารณาคดีและบันทึกคำเบิกความพยาน แต่ให้ศาลบันทึกให้ปรากฏข้อความด้วยว่าพยานให้ถ้อยคำโดยระบบการประชุมทางจอภาพ

ข้อ ๑๓ ให้สักขีพยานมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดียวกับค่าป่วยการของพยานบุคคล รวมถึงมีสิทธิได้รับค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ถ้าหากมี ตามประกาศศาลว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาล

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่พยานมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ ศาลอาจให้พยานมาให้ถ้อยคำ ณ สถานที่ที่เหมาะสม และมีความพร้อมที่จะให้พยานให้ถ้อยคำด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๔ ถึงข้อ ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างกันหรือธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ แล้วแต่กรณี

ศาลอาจกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับพยานตามวรรคหนึ่งที่ศาลเรียกมาในการไต่สวนซึ่งมิได้เป็นคู่กรณีหรือคู่กรณีอ้างเป็นพยานเกินกว่าอัตราตามประกาศศาลว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลก็ได้ โดยให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางและระยะเวลาในการให้ถ้อยคำประกอบด้วย

ความในวรรคสาม ให้ใช้บังคับกับการจ่ายค่าตอบแทน ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับสักขีพยานด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๕ หากมีเหตุขัดข้องในระหว่างการไต่สวนพยานด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ศาลอาจดำเนินการระบวนพิจารณาตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงการค้นหาความจริงและประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๑๖ ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามประกาศนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ข้อ ๑๗ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ และมีอำนาจตีความหรือวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

วรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ